

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

9. marts 2022

Meddelelse fra Kommissionen om en EU-strategi for standardisering, KOM 31/2022

Nyt notat.

1. Resume

Kommissionen præsenterede den 2. februar 2022 en europæisk standardiseringsstrategi. Formålet med strategien er at sætte standarder i centrum for et modstandsdygtigt, grønt og digitalt indre marked i EU og styrke det europæiske standardiseringssystemets rolle på globalt plan.

Strategien indeholder en række initiativer, der skal forbedre og fremtids-sikre det europæiske standardiseringssystem, styrke EU's aftryk på vigtige standardiseringsemner og undgå strategisk afhængighed.

Regeringen bakker op om Kommissionens ambition om at løfte europæisk standardisering højere op på den politiske dagsorden. Regeringen støtter Kommissionens hensigt om at anlægge en mere strategisk tilgang for at fremtidssikre EU's aftryk på udviklingen af internationale standarder, særligt på nye, digitale teknologier og andre områder af strategisk interesse, såsom grøn brint, mikrochips og genanvendelse af kritiske råstoffer. Regeringen betoner samtidig, at der skal findes en løsning på problemerne med harmoniserede standarder, fordi et velfungerende europæisk standardiseringssystem er forudsætning for at indfri strategiens ambitioner. Regeringen ønsker en horisontal tilgang til spørgsmålet om de såkaldte tekniske/fælles specifikationer, som sikrer, at disse kun kan anvendes i helt særlige nødstilfælde, indtil harmoniserede standarder er vedtaget, og ikke bliver en mulighed for at omgå det etablerede system for harmoniserede standarder.

2. Baggrund

Kommissionen præsenterede den 2. februar 2022 sin strategi for standardisering: "En EU-strategi for standardisering – fastsættelse af globale standarder til støtte for et modstandsdygtigt, grønt og digitalt indre marked i EU". Dansk sprogversion blev modtaget den 9. februar 2022. Strategien ledsages af et forslag til ændring af standardiseringsforordningen (1025/2012), en rapport om gennemførelse (implementering) af

standardiseringsforordningen samt EU's årlige arbejdsprogram for europæisk standardisering for 2022.

Dette grund- og nærhedsnotat vedrører selve Kommissionens meddelelse, mens forslaget om ændring af standardiseringsforordningen (1025/2012) behandles i et separat grund- og nærhedsnotat.

Standardiseringsstrategien blev første gang annonceret i Kommissionens digitale strategi fra februar 2020 og var dengang begrænset til standardisering inden for digitale teknologier. Pga. COVID-19 blev strategien udskudt ad flere omgange, og i mellemtiden pegede medlemslande (herunder Danmark), industri- og standardiseringsorganisationer på en række problemer i systemet for harmoniserede standarder, som burde adresseres i strategien. To tredjedele af medlemslandene tilsluttede sig et positionspapir i juli 2020, som Danmark var pennefører på. På Konkurrenceevnerådet i maj 2021 blev disse budskaber gentaget i et nyt positionspapir med lige så stor opbakning fra medlemslandene. Problemerne med harmoniserede standarder bunder i, at Kommissionen siden 2018 har betragtet harmoniserede standarder som del af europæisk lovgivning på baggrund af en dom fra EU-domstolen. Dette er kommet til udtryk i en mere regulerende og kontrollerende tilgang fra Kommissionens side, som har forsinket udviklingen af nye harmoniserede standarder og sat tilliden i standardiseringssystemet mellem medlemsstater, Kommissionen og industrien under pres. En konsekvens af problemerne kan blive, at industriens eksperter fravælger det europæiske standardiseringssystem til fordel for det internationale, og det vil især få konsekvenser for SMV'er og markedsovervågningsmyndigheder, som bruger harmoniserede standarder til at vise overensstemmelse med EU-kravene.

Samtidig har Danmark det seneste år gennemført en løbende indsats ift. de såkaldte tekniske/fælles specifikationer. I en række aktuelle lovforslag gives Kommissionen beføjelse til at vedtage tekniske eller fælles specifikationer som alternativ til harmoniserede standarder i særlige tilfælde¹. Danmark og en række andre medlemslande har i den forbindelse ønsket, at der skal være en horisontal tilgang til disse beføjelser på tværs af lovgivninger, og at beføjelsen skal formuleres, så den kun kan anvendes i helt særlige nødstilfælde og ikke bliver en mulighed for at omgå NLF-systemet.

Sideløbende med strategiarbejdet har Kommissionen taget initiativ til en evaluering af den nye lovgivningsmæssige ramme for produktregler (NLF/"Ny metode"), som er grundlaget for systemet for harmoniserede standarder. I denne sammenhæng har Danmark tydeligt bakket op om NLF-

---

¹ Beføjelsen findes i aktuelle lovforslag om kunstig intelligens, batterier og udtjente batterier, maskinprodukter og brint- og gasmarkedet. Lignende beføjelser findes i eksisterende lovgivning om EU-gødningssprodukter, medicinsk udstyr, medicinsk udstyr til in-vitro diagnostik, tilgængelighed og cybersikkerhed.

systemet. Det er uklart, hvordan timingen af NLF-evalueringen skal spille sammen med standardiseringsstrategien.

3. Formål og indhold

Formålet med strategien er at sætte standarder i centrum for et modstandsdygtigt, grønt og digitalt indre marked i EU og styrke det europæiske standardiseringssystemets rolle på globalt plan.

Kommissionen argumenterer for, at innovationstempoet, EU's grønne og digitale ambitioner samt teknologiske standarders betydning for EU's demokratiske værdier kræver, at EU anlægger en mere strategisk tilgang til standardisering. Dette skal ses i lyset af, at andre regioner, og særligt Kina, de seneste år er begyndt at arbejde langt mere strategisk for at få større indflydelse på udviklingen af internationale standarder. Standardisering har således fået en vigtig geopolitisk dimension, og med strategiens initiativer ønsker Kommissionen at forbedre det europæiske standardiseringssystem, fremme EU's lederskab inden for grønne og digitale teknologier og undgå strategisk afhængighed.

Strategiens initiativer er opdelt i fem centrale sæt af tiltag:

1. Foregribe, prioritere og imødekomme standardiseringsbehov på europæiske områder
2. Forbedre styringen og integriteten af det europæiske standardiseringssystem
3. Styrke europæisk lederskab vedrørende globale standarder
4. Støtte innovation
5. Fremavle den næste generation af standardiseringseksperter

Foregribe, prioritere og imødekomme standardiseringsbehov på europæiske områder

Kommissionen har identificeret kritiske "presserende standardiseringsbehov" inden for følgende områder:

- COVID-19-vaccine og lægemiddelproduktion
- Genanvendelse af kritiske råstoffer
- Værdikæden for ren brint
- Kulstoffattig cement
- Chipcertificering
- Datastandarder

Disse standardiseringsbehov er afspejlet som planlagte indsatser (bl.a. i form af standardiseringsanmodninger og økonomisk støtte til standardiseringsarbejdet) i det årlige EU-arbejdsprogram for standardisering 2022, som ledsager strategien.

Kommissionen vil nedsætte et nyt forum på højt plan (high-level forum) bestående af medlemslande, europæiske og nationale

standardiseringsorganisationer, industrien, civilsamfundet og den akademiske verden. Det nye forum skal bl.a. hjælpe Kommissionen med at identificere og sikre politisk samarbejde om presserende standardiseringsbehov samt koordinere en effektiv repræsentation af europæiske standardiseringsaktiviteter i (internationale) standardiseringsfora. Forummet skal arbejde tæt sammen med eksisterende ekspertgrupper, herunder de industrielle alliancer. Forummet skal også bistå med at gennemgå eksisterende standarder og vurdere behovet for revision og for udvikling af nye standarder med henblik på at opfylde målsætningerne for den europæiske grønne pagt og Europas digitale årti.

Der oprettes desuden en ny stilling som ledende standardiseringsansvarlig, som skal understøttes af et nyt EU-ekspertisecenter for standarder internt i Kommissionen. Den ledende standardiseringsansvarlige skal sikre vejledning på højt plan om standardiseringsaktiviteter på tværs af Kommissionens tjenestegrene.

Udfordringen med harmoniserede standarder er adresseret i meget overordnede vendinger, idet Kommissionen vil arbejde for at fremskynde udvikling og vedtagelse af standarder i samarbejde med de europæiske standardiseringsorganisationer.

Forbedre styringen og integriteten af det europæiske standardiseringssystem
For at undgå, at udenlandske virksomheder får indflydelse på beslutninger om standarder udarbejdet pba. standardiseringsanmodninger fra Kommissionen, foreslår Kommissionen en ændring af standardiseringsforordningen (EU) nr. 1025/2012. Dette lovforslag behandles i et separat grund- og nærhedsnotat.

Kommissionen ønsker at fremme inklusion og repræsentation i standardiseringssystemet mhp. at sikre særligt SMV'ers og civilsamfundets interesser. Kommissionen opfordrer de europæiske standardiseringsorganisationer til at komme med forslag til, hvordan de kan bidrage til at opnå disse mål og vil evt. foreslå en yderligere revidering af forordningen, hvis ikke forslagene er tilstrækkelige. Samtidig vil Kommissionen iværksætte en evaluering af standardiseringsforordningen 1025/2012.

I strategien annoncerer Kommissionen, at den vil udvikle en horisontal tilgang til udviklingen af tekniske eller fælles specifikationer.

Styrke europæisk lederskab vedrørende globale standarder

Kommissionens strategi indeholder en række initiativer, der skal fremme en mere strategisk tilgang til international standardisering for at undgå, at andre regioner sætter standarderne for følsomme teknologier, som kan være i strid med EU's værdier, politik og lovgivningsmæssige rammer. Kommissionen

fremhæver i den forbindelse standardisering af internettet som en særligt kritisk situation.

Der oprettes bl.a. en mekanisme med medlemslandene og deres nationale standardiseringsorganer for at udveksle oplysninger og forbedre den europæiske koordination i internationale standardiseringsaktiviteter. Denne indsats skal understøttes og fremmes af EU-ekspertisecentret for standarder og det nye forum på højt plan.

Kommissionen ønsker også at tilstræbe mere samarbejde og koordination mellem EU-landene og ligesindede partnere, bl.a. gennem handelsaftaler og internationale partnerskaber – og gennem finansiering af standardiseringsprojekter i afrikanske lande og naboskabslande.

Støtte innovation

Kommissionen ønsker at støtte prænormativ forskning mhp. at udpege og overføre relevant forskning til nye standarder, bl.a. ved at lancere en ”standardiseringsbooster” som skal finansiere, at forskere tester deres forskningsresultaters relevans for standardisering.

Fremavle den næste generation af standardiseringseksperter

For at fremtidssikre europæisk standardisering i lyset af et kommende generationsskifte og en generel udfordring med at rekruttere tekniske eksperter til at udvikle standarder, vil Kommissionen gennem en række uddannelses- og formidlingsaktiviteter fremme en større bevidsthed om standardisering blandt akademikere og studerende – med særligt fokus på unge forskere og fagfolk.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om standardiseringsstrategien.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Et af initiativerne er forslag til ændring af standardiseringsforordningen (EU) 1025/2012, som behandles i et separat grund- og nærhedsnotat.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete forslag, vil det skulle vurderes, om de enkelte forslag vil medføre lovgivningsmæssige, økonomiske eller øvrige konsekvenser.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, *jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.*

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

8. Høring

Kommissionens meddelelse har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist for bemærkninger den 24. februar 2022. Der er indkommet høringssvar fra DI, Dansk Metal, Dansk Standard og IDA. Det bemærkes, at der er udarbejdet et separat grund- og nærhedsnotat om Kommissionens forslag til ændring af standardiseringsforordningen (EU) 1025/2012, som opsummerer høringssvar vedrørende ændringsforslaget.

Generelle bemærkninger

Overordnet set finder høringsparterne det positivt, at Kommissionen anerkender standarders strategiske betydning og løfter emnet op på den politiske dagsorden.

DI anerkender, at der er behov for et europæisk modspil til den nye geopolitiske situation, og særligt Kinas fremfærd, men finder det bekymrende, at Kommissionen tilsyneladende prioriterer teknologisk suverænitet, politisk styret standardisering og koordinering højere end løsning af de grundlæggende problemer vedr. harmoniserede standarder. Også **Dansk Standard** fremhæver udfordringen med harmoniserede standarder som den absolut vigtigste forudsætning for at indfri strategiens globale ambitioner, og bemærker med beklagelse, at denne udfordring kun nævnes kortfattet i strategien.

Udfordringen med harmoniserede standarder

Dansk Standard, **DI** og **IDA** efterspørger en reduktion i Kommissionens sagsbehandlingstid for udvikling af nye standarder. **IDA** fremhæver standarder for it, kunstig intelligens og den grønne omstilling, hvor udviklingen går stærkt. **DI** betragter finansiering til de såkaldte HAS-konsulenter som en førsteprioritet ift. at løse problemerne med harmoniserede standarder. **Dansk Standard** bemærker, at HAS-konsulenternes arbejde har været sat på pause i 4. kvartal af 2021 med en forventeligt meget stor sagspukkel til følge. **Dansk Standard** opfordrer regeringen til at efterspørge

en årlig rapportering på behandlingstiden for Kommissionens beslutning om offentliggørelse i EU's Lovtidende. **Dansk Standard, DI** og **IDA** ønsker, at det skal være lettere at overføre internationale standarder til europæiske standarder, samt at der skal være klare, tværgående kriterier for godkendelse af standarderne.

DI påpeger, at det europæiske standardiseringssystem (fsva. harmoniserede standarder) risikerer at afkobles fra det internationale system, og at der er fare for, at europæiske virksomheder vælger det europæiske system fra, når dette ikke bidrager positivt til deres forretning. **DI** påpeger, at hvis dette sker, er det SMV'erne og markedsovervågningsmyndighederne, det går ud over.

Iflg. **DI** anerkendes standardiseringssystemets markedsdrevne karakter ikke i strategien, og det er uklart, hvordan de politiske ønsker til standardisering skal udmøntes i praksis, herunder hvordan udviklingen af de nye ønskede standarder skal finansieres, og hvilke konsekvenser det vil få at anlægge en mere top-down-tilgang til et markedsdrevet system. **IDA** påpeger også, at selve standardiseringsarbejdet, også på politisk/strategisk vigtige områder, fortsat skal være baseret på tekniske løsninger og fakta, og ikke præges forud af politiske målsætninger.

Etablering af nye organer: Nyt forum på højt plan (high level forum), ekspertisecenter for standarder og oprettelse af stilling som ny ledende standardiseringsansvarlig

DI nævner sammenhængen med andre etablerede fora, herunder industriforummet, standardiseringsudvalget (CoS), IKT-MSP'en og SMARRT. **DI** støtter op om etablering af et forum på højt plan, og finder det positivt, at erhvervsorganisationer m.fl. skal deltage heri – og efterspørger transparens og klare kriterier for forummets beslutninger. **Dansk Standard** fremhæver, at de nye organer ikke må ende med at blive et ekstra lag af administration, men skal levere konkrete bidrag til standardiseringsarbejdet.

DI bakker op om Kommissionens ambition om overvågning og koordinering ift. international standardisering såvel som strømlining af interne beslutningsgange. **DI** ser dog med bekymring på ekspertisecentrets rolle ift. udvikling af fælles/tekniske specifikationer.

Dansk Metal opfordrer til, at den europæiske fagbevægelse inddrages i arbejdet i forummet på højt niveau, henset til den vægtige rolle, industri og virksomheder kommer til at spille, samt at Kommissionen samtidig peger på en overordnet inddragelse af forskellige hensyn, ”herunder forbrugerorganisationer, miljøorganisationer og sociale interessenter”.

Inklusion ift. civilsamfund og SMV'er

DI støtter de såkaldte bilag 3-organisationers (SMV'ers og civilsamfundsorganisationers) deltagelse i europæisk standardisering, men advarer imod at "få nogen med for enhver pris" med potentielle forsinkelser som konsekvens, og fremhæver i denne sammenhæng behovet for de fornødne kompetencer blandt deltagerne i standardiseringsarbejdet.

Tekniske/fælles specifikationer

DI og **Dansk Standard** betragter Kommissionens bemyndigelse til at udarbejde tekniske/fælles specifikationer som modstridende med principperne bag NLF/ny metode og ønsker denne begrænset til et absolut minimum. **DI** så gerne, at man i stedet prioriterede metoder til konfliktløsning i nødsituationer. **DI** og **Dansk Standard** efterspørger klare kriterier for, under hvilke omstændigheder, specifikationerne kan udvikles, og et krav om tilbagetrækning, når en modsvarende harmoniseret standard publiceres.

DI ser en risiko for, at sådanne tekniske specifikationer afkobles fra de internationale standarder, der giver global markedsadgang, hvis de ikke udvikles af nogen, der forstår markedets behov.

Dansk Standard ser positivt på Kommissionens ambition om en *ensartet* tilgang til tekniske/fælles specifikationer, ud fra de oven for nævnte betingelser.

Uddannelse og forskning

Dansk Standard bakker varmt op om initiativerne til at styrke forskning og uddannelse inden for standardisering, og opfordrer regeringen til at arbejde for, at standardisering kobles tættere til forskning og innovation i EU's rammeprogrammer som fx Horizon Europe, IPCEI, ERA og EIT. **DI** bakker også op om ambitionen om at sikre tilpas mange kvalificerede eksperter i fremtiden, men efterspørger handling ift. at gøre det attraktivt at bidrage til det europæiske standardiseringssystem allerede nu.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene har i brede vendinger bakket op om Kommissionens ønske om en mere strategisk tilgang til standardisering, men ikke forholdt sig mere detaljeret til de enkelte initiativer i strategien.

En række medlemslande har udtrykt bekymring for, at strategien ikke i tilstrækkelig grad tager hånd om de mere tekniske udfordringer i det europæiske standardiseringssystem, herunder problemerne med harmoniserede standarder.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om Kommissionens ambition om at løfte europæisk standardisering højere op på den politiske dagsorden. Fsva. de enkelte

initiativer i strategien bemærker regeringen, at visse centrale spørgsmål fortsat udestår, herunder spørgsmålet om finansiering.

Det er regeringens opfattelse, at det europæiske standardiseringssystem er en hjørnesten i det indre marked og en katalysator for den grønne og digitale omstilling.

Regeringen bemærker, at et velfungerende, effektivt og robust europæisk standardiseringssystem er forudsætning for at indfri ambitionerne med den nye standardiseringsstrategi. Derfor vil regeringen fortsat arbejde for, at der findes en løsning på de aktuelle problemer i systemet for harmoniserede standarder for at fremtidssikre det europæiske standardiseringssystem, så det også fremover er attraktivt at deltage i for de tekniske eksperter, som udvikler standarderne.

Regeringen ønsker en horisontal tilgang til tekniske eller fælles specifikationer, så Kommissionens beføjelser er ensartede på tværs af lovgivninger. Regeringen mener, at beføjelsen skal formuleres, så den kun kan anvendes i helt særlige nødstilfælde og ikke bliver en mulighed for at omgå NLF-systemet. En vej frem kan være at indarbejde en forudgående undersøgelsesprocedure, så medlemslandene er involveret, allerede inden Kommissionen påbegynder arbejdet med at udarbejde tekniske eller fælles specifikationer.

Regeringen bakker op om Kommissionens hensigt om at anlægge en mere strategisk tilgang for at fremtidssikre EU's aftryk på udviklingen af internationale standarder, særligt på nye, digitale teknologier og andre områder af strategisk interesse, såsom grøn brint, mikrochips og genanvendelse af kritiske råstoffer. Regeringen støtter endvidere, at krav til bæredygtighed i EU's kommende grønne produktspolitik (Sustainable Product Initiative) fremmes gennem udvikling af standarder til det europæiske marked, og at der arbejdes for, at disse standarder udbredes globalt. Ikke desto mindre er det vigtigt at ramme den rette balance mellem de politiske og strategiske ambitioner på den ene side og på den anden side en anerkendelse af, at standardiseringssystemet er markedsdrevet og afhængigt af, at tekniske eksperter, primært fra europæiske virksomheder, ønsker at investere ressourcer i arbejdet med at udvikle europæiske standarder.

Regeringen hilser det velkommen, at man vil arbejde tæt sammen med eksisterende ekspertgrupper i arbejdet med at foregribe kommende standardiseringsprioriteter og understreger behovet for en bred inklusion og høring af interessenter. Regeringen finder det vigtigt, at roller, pligter og ansvar afklares tydeligt for de tre nye organer, som foreslås i strategien (forummet på højt niveau, ekspertisecentret for standarder og den ledende standardiseringsansvarlige), således at disse ikke bliver en unødigt

administrativ byrde for deltagerne, og at dobbeltarbejde derudover i videst muligt omfang undgås, givet at der allerede eksisterer en række fora og lignende, hvor industrien, Kommissionen og medlemslandene m.fl. drøfter lignende emner.

Regeringen støtter Kommissionens intention om at udvikle datastandarder, der fremmer datainteroperabilitet, datadeling og videreanvendelse af data. Regeringen mener, at udviklingen af fælles datastandarder udgør et væsentligt fundament for at opnå en effektiv, ansvarlig og sikker deling og anvendelse af data på det indre marked.

Regeringen støtter Kommissionens intention om en gennemgang af eksisterende standarder og vurdering af behov for revision og udvikling af nye standarder til at understøtte den grønne og digitale omstilling. Der bør i denne sammenhæng tages hensyn til, at hidtidige, planlagte og fremtidige investeringer i udvikling af produkter og tjenester af innovativ karakter så vidt muligt beskyttes.

Regeringen støtter Kommissionens bestræbelser på at fremme udviklingen og udbredelsen af internationale standarder for et frit, åbent, tilgængeligt og sikkert globalt internet.

Regeringen støtter Kommissionens ambition om generelt at løfte europæiske standardiseringskompetencer gennem bl.a. uddannelse inden for standardisering, herunder også ift. standardisering af elektroniske identiteter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har 14. oktober 2021 fået oversendt notat samt hørings svar på Kommissionens køreplan ("roadmap") for standardiseringsstrategien.